

Učiteljski tovariš

Stanovsko političko glasilo J. U. U. — sekcije za dravsko banovino v Ljubljani

Mesečna priloga »Prosveta«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/1. Rokopisov ne vračamo. Nefrankiranih pism ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtek. Naročnina letno 60 Din za inozemstvo 80 Din. Člani sekcije J. U. U. plačajo list s članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, davke posebe. Pošt. ček, rač. 11.197. Telefon 3112

LEO CEPUDER, sreski šolski nadzornik:

K »vprašanju šolskih nadzornikov«

Nisem pooblaščen govoriti v imenu sreskih šolskih nadzornikov, na katere je izšel pod gorenjim naslovom nekaj poziv po utemeljitvi potrebe šolskega nadzorstva. Povem le nekatere svoje misli — mogoče pa se bo pozivu odzval še kdo drugi.

Govoriti o šol. nadzorstvu ni drugače mogoče kot v zvezi z osebami, ki to funkcijo vrše in to so šolski nadzorniki. Njihovo delo je točno opredeljeno v zakonu o narodnih šolah, ki je rezultat dolgotrajnega in temeljitega študija mnogih praktikov in teoretikov. Poleg tega je ta zakon produkt sedanosti ter ljudi naprednega in modernega naziranja v pogledu šolskih zadev. Če je torej v ta zakon sprejeto tudi šolsko nadzorstvo, se je gotovo zgodilo to iz utemeljenih razlogov, ki so po treh letih gotovo še prav tako tehtni in važni, kakor so bili ob času uvedbe. Ker so poslali šolskih nadzornikov z zakonom natančno določeni, bo težko ali pa sploh nemogoče utemeljiti njihovo brezpomembnost in neutemeljenost, da bi s tem že tudi ne tangerali zakona o narodnih šolah. Ker je ta zakon merodajen za mene kot za druge, bi torej bil za poslednji pasus gornjega članka že podan odgovor.

Kdor je pazljivo čital, je opazil, da »vprašanje šolskih nadzornikov« ni nastalo le radi »brezpomembnosti in nepotrebnosti poslova«. Že naslov »ali so sreski šolski nadzorniki res nepotrebnosti« kaže, da je ta misel upravičena, posebno pa še dejstvo, da se govori o sposobnih, dobrih in slabih šolskih nadzornikih. Mislim tudi, da ni postranskega pomena če vprašam sledeče: 1. ali so šolski nadzorniki sami dali povod, da je nastalo navedeno »vprašanje«, 2. ali smatra učiteljstvo, ki je ravno v najtesnejših stikih s šol. nadzorniki, utemeljevanje tega »vprašanja« za potrebno, 3. ali ni mogoče »vprašanje« ost onih, ki le težko vidijo, da sodi in razsoja o šolskem delu nadzornik, ki prihaja iz vrst učiteljstva (kar je pisec citiranega članka prav lepo označil) in 4. ali je to »vprašanje« delo višje oblasti, ki je spoznala, da so sedanji šolski nadzorniki slabi, nesposobni itd.? Naj odgovorjam!

Sicer je nevhvaležno govoriti v prvi osebi, ker je človek le preveč izpostavljen očitku, da je subjektiven, da pozablja na objektivnost, da se vendar mora zagovarjati, ko je pa stolec tako udoben in slično, kar mi vse že zveni po ušesih, vendar se kljub temu podajam v to nevarnost, to pa v prvi vrsti iz razloga, ker smatram »vprašanje« tudi za častno zadevo. Ko se govori o diskvalifikacijah, slabih, nesposobnih šolskih nadzornikih, bo gotovo vsak, ki mu je poverjena funkcija šolskega nadzornika, neprijetno dirnen, in bo po geslu »spoznavaj samega sebe« brez dvoma vprašal, da li ni mogoče tudi on med temi in seveda tudi kdaj, kako in kaj je zagrešil. Dopisnik sicer ne napada šolskih nadzornikov, nasprotno, govori o njih v pozitivnem smislu in ker tako piše v stanovskem glasilu, moram to tolmačiti, da tudi naše Udruženje ni šolskim nadzornikom iz učiteljskih vrst neprijazno razpoloženo. Sicer bi bilo res za šolske nadzornike simpatičnejše, da se je pisec odločno izrazil »vsekakor je gornja sodba popolnoma enostrana in — krivična« ne pa, da okleva trdeč »da ne rečemo krivična«.

Kako so se torej šolski nadzorniki diskvalificirali? Mogoče je, da ta ali oni ne ustrezajo kot prosvetni referent v pogledu administrativnih poslov. O tem bi mogli govoriti. Vendar, kolikor mi je znano, ni bil nihče glede tega dela slab ocenjen. Ali se je ta ali oni diskvalificiral kot šolski nadzornik, speclno v učnem in vzgojnem oziru? Tudi v tej smeri nas ocenjujejo strokovnjaki in sem prepričan, da bi nihče izmed šolskih nadzornikov, ki bi bil nezadostno ocenjen, bil tako vsiljiv, da bi hotel s svojo ignoranco še nadalje imponirati učiteljstvu. Da bi škodovalo šolski stvari prijazno razmerje, ki vlada med šolskimi nadzorniki in učiteljstvom, pa ni resna trditev ter bi mogel to verjeti šele tedaj, če se mi ponudijo konkretni slučajji. Precej let že opravljam posel šolskega nadzornika in z mirno vestjo trdim, da sem vedno in povsod lahko mnogo več dosegel, če mi je bilo mogoče nastopati v prijateljskem razmerju do učiteljstva, kot pa tam, kjer je bilo treba kazati strogo lice in poudarjati distanco: šolski nadzornik — učitelj! To mero poznamo, a samo tam, kjer je potrebna! Še eno je mogoče in sicer, da so že a priori bili izbrani za ta mesta nesposobni ljudje in to iz kakih posebnih razlogov! Pa dvomim, da bi izbirali za šolske nadzornike take osebe in bi tako trditev lahko vsak šolski nadzornik ovrgel s predložitvijo svoje vseletne odlične ocene.

Tudi na drugo točko moram odgovoriti negativno. Neverjetno je, da bi učiteljstvo samo bilo proti šolskim nadzornikom iz vrst učiteljstva. Nisem imel še prilike slišati, da bi učiteljstvo upravičeno nasprotovalo šolske-

mu nadzorniku iz pedagoško-didaktičnih razlogov. In prav lepo se izraža pisec trdeč, da je itak lestvica, po kateri se lahko vzpne učitelj v državni službi, kratka. Učitelj — šolski upravitelj — šolski nadzornik! Čudno bi bilo vsekakor, če bi jo hoteli skrajšati (znižati) učitelj! Še lepše pa pravi: častniku bodi starešina častnik, železničarju železničar itd.! Zakaj bi ravno pri učiteljstvu moralo biti drugače. Da bi učiteljstvo to samo želelo, bi bilo nerazumljivo. S tem v zvezi je še tretja točka, ki jo zgoraj navajam. Niso mi znani slučajji in bo mogoče kak drug tovarš znal tozadevno kaj več povedati.

Kakor za vse državne uradnike velja tudi za šolske nadzornike predpis uradniškega zakona glede ocenjevanja, samo da je za nje še strožji. Šolskega nadzornika se ocenjuje kot pisarniškega uradnika in pa v strokovnem pogledu. Gotovo niso to male zahteve, vendar ne vem, če je toliko šolskih nadzornikov tako slabo ocenjenih, da bi bila utemeljena trditev, da so se šolski nadzorniki diskvalificirali. V tem slučaju tudi ne vem, zakaj bi kompetentna oblast ne izvajala posledic, če bi prizadeti sami ne imeli zadosti zavdnosti. Ker pa je za vse državnne uradništvo ocena merodajno merilo, tudi za šolske nadzornike ne sme in ne more obstojati kaka izjema.

Brnil sem šolske nadzornike, če se smem tako izraziti, s stališča pravičnosti, ki ji moramo kloniti v prvi vrsti učitelji — vzgojitelji, ki te nauke posredujemo. S tem hočem opozoriti na to, da bodi vsaka trditev konkretna.

Nove šolske zgradbe

Moderna šola je sinteza sestavljenk: moderne pedagoške metode, moderne gradbeni tehnike, higijene in ekonomije. Z navedenim izrekom prinašamo nove zahteve na pedagoga, arhitekta, higienika in gospodarja. Pravilna zveza teh sestavljenk nam da rezultat nove moderne šole. Šolska zgradba, ki ne ugoditi eni teh zahtev, ali pa ne ustreza popolnoma vsem zahtevam, ni današnja šola ali ne bi smela nositi letnice 1933.

Splošna higienska pravila, ako že niso v zvezi z razvojem stavbenega gradiva in konstrukcije, se dajo natančno prirediti in tem zahtevam ugoditi. Stavbna tehnika pa je ravno tako, kakor pedagogika v neprestanem razvoju in prinaša vedno nove konstrukcije in detajle. Zato se danes še ne da natančno ugotoviti, kakšen naj bo popolnoma določen in edino pravilen tip nove vzorne šole. Dolej srečavamo le take slučaje, kjer so bile šole z zunanjim vplivom novih tehniških napredkov in z zdravimi načeli moderne arhitekture dovršene v toliko, da so dobile pravilno obliko, bodisi s pridobitvijo zaželenih fasade, z dovršenostjo konstrukcij, z modernimi higienskimi napravami in z novodobnim materalom. Zunanje lice novodobne šole se bistveno razlikuje od stare šole.

Arhitektom pač manjkajo utemeljena pedagoška pravila glede notranje ureditve nove šole. Pri tem se je predvsem ozirati na pedagoške in praktične strani ter na sestavno centralno skupno delo pedagoga in arhitekta. Jasno je, da so stvarne besede higienika neobhodno potrebne, prav tako je tudi mnenje gospodarja praktika upoštevanja vredno. V polpretekli dobi so bile zidane šole brez prave umetniškega okusa in brez praktične in higienske izvršbe. Dolga in ozka oblika učilnic je tip te dobe. Take učilnice so zagovarjali na ta način, da je s pomočjo podolgovate učilnice omogočen dostop svetlobe vsem učencem po vsej učilnici. V današnji dobi pa omogočajo pristop svetlobe velika in obširna okna ter razno moderno premakljivo pohištvo. Stare telovadnice so predrage; prenapolnjene so mnogokrat z nepotrebnim dragim orodjem, dočim nas novi telesno-vzgojni nazori silijo, da upoštevamo le enostavne telovadnice. Kar velja za telovadnice, velja tudi za razne kabinete, hodnike, i. t. d.

Pri novih načrtih in pri novodobnem tehniškem ustroju šole ni samo možnost, marveč tudi nujna potreba zaradi zdravja otroka in njegovih raznih potreb priletnosti k učilnici tudi nove elemente, kakor dvorano za razne proslave in svečanosti, čitalnico, delavnico, kopalnice, terase, vrt, dvorišče in igrišče in podobno. Jasno je, da ni pravilno omejiti otroka samo na učilnico, hodnik ali nezadostno, včasih samo poletno telovadnico.

Dalje je tudi nujno potrebno misliti na socialno ureditev šole, to se pravi, da naj ima šola kuhinjo, dalje skupno sobo ali otroško posvetovalnico, kjer se lahko učenci popolnoma svobodno zbirajo, dalje potrebe raznih kulturnih ustanov. Taka družstva so iz nedostatk prostorov uporabljala čestokrat šolske učilnice za svoje namene; na ta način pač niso prispevala k redni higieni in redu v šoli.

Enodušno odobravanje »Spomenice« s strani učiteljstva

JUU SRESKO DRUŠTVO GORANJ GRAD je na svojem zborovanju dne 14. jan. 1933. na Rečici ob Savinji soglasno sklenilo, da odobruje »Spomenico« predsedstva sekcije JUU v Ljubljani v vseh točkah, ter izreka svojo popolno solidarnost.

JUU SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA OKOLCA — ZAHODNI DEL je sprejelo na svojem zborovanju dne 21. januarja 1933. tole resolucijo: Odo- bravamo »Spomenico« predsedniškega

zirana. Kritiki smo podvrženi vsi, toda za dejanja odgovarja vsak posameznik, zato ne posploševati, ker se na ta način vzbuja nezadovoljstvo in uničuje avtoriteta.

H gornjim mislim moram pridejati seveda še to, da velja tudi za šolske nadzornike izrek »errare humanum est« in da so se mogoče dogodili slučajji, ki vzbujajo nezadovoljstvo in nerazpoloženje napram šolskim nadzornikom. Ker pa je mnogo zadev, ki povzročajo slabo voljo in se mnogokrat po krivici naprtijo na rame šolskim nadzornikom, bo seveda najboljšje, da se vsak v takih stvarih obrne na pristojno mesto. Organizacija bo gotovo znala in hotela zavzeti primerno stališče, da se bo doseglo obojestransko zadovoljstvo, kar je pokazala tudi spomenica izvršnega odbora JUU.

zboru JUU za dravsko banovino ter prosimo sekcijo, da tudi v bodoče odločno zastopa koristi učiteljstva, kakor jih je doslej in vztraja pri svojih pravičnih zahtevah.

JUU SRESKO DRUŠTVO ORMOŽ izreka svojo popolno solidarnost s »Spomenico« sekcije, sprejete na zboru društvenih predsednikov v Mariboru dne 6. novembra 1932. ter poziva sekcijo, da vnaprej deluje v smislu te spomenice.

neekonomična, ker je draga. Ako se zviša stavbni račun z modernimi okni, s centralno kurjavo, kopališčem i. t. d., se zviša trajna vrednost šole. Šola v kraju, ki je obdan od gozdov, bo cenejša nego ona v mestu, katero je potrebno oskrbeti z raznimi terasami in vrtom za tuberkulozne. Ako danes pri tem ali onem delu šolske zgradbe prihranimo večjo ali manjšo vsoto denarja, mogoče, da bomo morali jutri s podvojenjo ali celo trojeno vrednostjo nadomestiti ta nedostatek. Gotovo pa je, da se da na raznih fasadah, nepotrebnih balustradah, stolpih in stebrih prihraniti velike vsote denarja. O tem bi se dalo še mnogo, mnogo govoriti. Zato se držimo načela: Kjer je potrebno, štedimo, kar je pa nujno in neobhodno potrebno, storimo tako, da bo imelo trajno vrednost!

Kot najvažnejši pogoji za zidanje modernih šolskih poslopij naj velja sledeče:

Potreba za najožje sodelovanje pedagoga, arhitekta in higienika.

Objektivna kritika — že postavljenih zgradb.

Potrebnosti razgovori o raznih stavbeno-pedagoških vprašanjih, kakor: razni sistemi šol; šole v mestu, na deželi, na prostem; šole za defektne dečake; situiranje šole v mestu in na deželi; razlika med mestno in podeželsko šolo; moderna telovadnica, učilnica, garderoba, kabineti, i. t. d. ter njihova vzajemna odvisnost; socialne in kulturne potrebe otroka in občinstva v šoli.

Navedene besede ne veljajo samo nam učiteljem, marveč tudi arhitektom, staršem, občinstvu, šolskim uradom, zdravnikom in socialnim delavcem. Zato je potrebno tudi v tem pogledu skupno delo, sporazumljenje in mnogo dobre volje, kar bo koristilo našemu narodu. Da bi se pa dale današnje stare šolske zgradbe prilagoditi modernim zahtevam, t. j. oskrbeti šole z najpotrebnejšimi arhitektonskimi, pedagoškimi in zdravstvenimi napravami, je popolnoma jasno. Le načela kriza ne dopušča takih sprememb in počakajmo še nekoliko časa s tem vprašanjem, da se razmere izboljšajo, nakar bomo o tem vprašanju obširneje debatirali.

V. K.

Karel Doberšek:

Zaključne slovesnosti kmetsko - nadaljevalnih šol

(Prošnja na vse učiteljstvo, ki je dobre volje.)

Odbor občestva kmetsko nadaljevalnih šol za dravsko banovino mi je naložil zbrati gradivo za zaključne slovesnosti ob koncu šolskih let, ki naj jih uredim in pripravim za tisk v naših glasilih.

Obracam se tem potom na vse učiteljstvo brez izjeme, da mi pri zbiranju pomaga. Če smem podati nekoliko pojasnil o značaju, ki ga imej gradivo, naj bo ustrezno tudi moji lastni ničumnosti.

Zaključne slovesnosti naj bi bile veren odsev kmečke domačnosti, ker bi bili deležni fantje in gostje onega toplega čuvstva, ki preveva danes žal le posamezne kmečke domove, kjer si potnik okrepča dušo, ki je prepričano one krepke priprostosti, katera izvira iz neprekidnega stika z zdravim naravo in materjo zemljo. Tega poglobitnega značaja naj v gradivu ne manjka.

Brez dvoma, ni mogoče uporabljati eno in isto snov na vseh šolah, saj je različna kmečka psiha že pri prebivalstvu iste glavne kmečke stroke, kakor n. pr. med samimi vinogradniki. Kaj bi šele počeli z uniformirano snovjo med živinorejci in poljedelci, gorjanci in dolinci! Sigurno pa naletimo še na krajevnim prilikam primerne varijante, saj vemo vsi učitelji, kako oblikuje okolica nas same, čeprav smo zrasi na kmečki grudi, čeprav bi ne bili »mestni škričci«. Potreba je torej dana, da z vsjo skrbnostjo izberemo za te naše zaključne slovesnosti gradivo, ki bi bilo kmečki duševnosti najbližje, ker vendar mora imeti vsaka taka slovesnost svoj namen. Za nas je ta v tem, da priljubimo našo šolo mladim, pa tudi stari kmečki

generaciji, ki bi znala še imeti predsodke, ustvarjene po Bog ve kako predpotopni ljudsko-šolski vzgoji.

Gradivo naj bo torej pestro. Da pa bo vplivalo vzgojno, mora zrasti na kmečki grudi, v kmečki hiši. Niti najmanj ne naj se sličejo te slovesnosti običajnim, ko ljudje težko in v zadregi čakajo odrešilnega konca. Take slovesnosti so brez vsakega pomena, ker so besede brez korenin in radi tega ne užgo src. Ne poznam pa bolj važne prilike, kakor je dobro pripravljena slovesnost ob zaključku šolskega leta, ki najbolj povzdigne kmeta, njegovo kmečko zavest, njegovo vrednost, vero v samega sebe, ter ga pritegne v interesno sfero šole in napredka, alko se je zila v slavnostne besede celo kmečka duša.

Pri tem so nam na razpolago odlomki iz naše dramatike, deklamacije in petje. Ali naj bi se za zaključno slovesnost uporabljale drame v celoti ali samo posamezni prizori z morebitnimi predhodnimi pojasnili in katera dela iz naše dramatike naj bi nam služila, to rešimo skupno. Poudariti pa moram, da je kmet subjektivne narave, ter ima največ smisla za verne slike iz svojega t. j. kmečkega življenja. On želi biti opazovalec samega sebe, katero priliko mu daje usoda igralcev — svojih lastnih sovrstnikov — ki nosijo, na odru seve, tisto težo življenja, kakor on sam vsak dan. Iskati pa moramo tako snov, s katero bomo z uprizoritvijo najvzgojnejše vplivali na kmečko psiho in ublažili usodne napake posameznih kmečkih ljudi. Takoj naj za primer navedem dramo »Užit-

karji«. Posamezna dela iz literature bi lahko še dramatičnejši sami kakor n. pr. priprosto berilo »Lesena skleda« i. t. d. Gotovo leži mnogo pripravnih snovi v skritih kotičkih naših misli. Ven z njo! Poleg žalosti, ki jo priloži vpoštev še tudi kaj veselega. Tudi tukaj mislim na prizore, ki jim ne manjka domačega poka, ne po duhu, ne besedi. Kmečka šala je po svoji priprostosti privlačna za vsakogar, ki je zdrave narave in ni omejenega duha. Časih potegne še ljubega Boga za konec halje, seveda vse to »brez zamere«. Videl sem »Romarja k sv. Roku«, ko mora iznajdljivi romar z vsakim navzočim začeti primesten razgovor in končno v resnici potegne »Roka« raz stolico i. t. d. Morda ima kdo kaj boljše — naj torej pošlje!

Prav na višku je slovesnost, ako so fantje pevci. Za ta namen je pripraviti mnogo domačih pesmi, ki se pojejo zlasti v narečju. Ako bi narečje delalo težkoče, bi jih brez škode za umetniško vrednost preuredili v krajevno primerno jezikovno obliko. Nikakor pa bi ne bilo umestno narodne pesmi predvajati v pisni slovenščini, ako gre drugače boljše in če zadenemo struno kmečke duše močnejše z narečjem. Umetne pesmi ne spadajo semkaj, ker bi se tako malo ponašale kakor težki, planinski čevlji na nogah k cilindru na glavi. Kdor je imel priliko videti in poslušati koroške pevece, bo skladnost, ki jo omenjam, razumel in pri zbiranju ali izvajanju bo najbolje zadel. Ali ni bila lepa ona koroška: »Jaz sim an burn pavr«?

Naši zbiratelji in skladatelji narodnih pesmi bi nam lahko dali mnogo primerne gradiva in vem, da bi največ pripomogli do namena, ki ga imajo predvidene zaključne slovesnosti.

Roko v roki z ravnokar omenjenim stoji smisel našega kmeta za lirika. Ni čudal! Živi v prosti naravi, kjer delajo družino ptičke pod nebom, ki jih najdemo v poetičnih izli-

vih tako naših najboljših pesnikov, kakor tudi v preprosti narodni pesemci, zrasli v zatišju kmečke kože. Kmečka muza je zložila pa tudi pesmi o zelenih travnikih in gozdovih, poljih in vinogradih, ter potisnila pero v roko dečve, poba, mamce ali gospodarja samega.

»Zdaj povim ano pesm, k' so jo napravili moj oča«, je začel neki fant ob zaključni slovesnosti naše kmetjsko nadaljevalne šole. Drugi fant pa: »To pesm sim zloživ sam«. Ker seveda ne morem poznati vso našo narodno poezijo, mi kontrola ni bila možna, vsekakor ni manjkalo v navedenih pesmih Lisičjakove šegavosti, lirike poročene s praktičnim egoizmom, vere v Boga in svojo lastno pest. Garantirano v originalu je drugi kmečki fant prednašal svojo deklamacijo, saj ji je dal realno podlago »Naša nadaljevalna šola«. Ker smo vsi živeli dve leti v njej, ker je dalje oblika bila dovolj krepka, je naš subjektivni občutek nesramno zavračal vsako misel na pogrške v jambih in trohejih; pesem je bila torej moderna in pesniku smo gromko ploskali.

Vsaka dolina ima ali je imela svoje poetične glasnike kakor Drabosnjaka, Lisičjaka, ki so peli iz vedrega srca, iz ljudske duše in mnogo teh pesem je še raztrošenih liki nagelčkom, ki nas opajajo s svojim vonjem. Ti nagelčki naj cvetijo v naših kmečkih domovih, naša dolžnost pa je, da jih spravimo na svetlo. Naj pripomorejo, da bo stala naša doraščajoča kmečka generacija brez oklevanja in z obema nogama na vsakem koščku zemlje naših pradedov.

Upam, da sem podal vsaj nekaj k lažjemu umevanju značaja zaželjenega gradiva. Ko bo snov zbrana, jo objavim z imeni pošiljavcev.

O p o m b a. Zbrano snov je poslati na Vodstvo narodne šole na Prevaljah.

Splošne vesti

HOČEMO JASNOSTI

(Ker sem na shodu Narodne odbrane v imenu učiteljstva, ki mu že daljšo dobo načelujem, se čutim primorane, da objavim svoja izvajanja in da istočasno lajšam naše zahteve v široko javnost.)

Mater, ki so v potu obraza rodile svoje otroke, spremljajo z žarom ljubezni razvoj svojega plodu, ker se zavedajo, da z njim rišejo brezkončno vez prošlosti s temno bodočnostjo.

Usoda njihovih otrok je usoda domovine, usoda človeštva, dvigajočega se in padajočega z duhom časa, liki gibanju brezmejne morske gladine.

Z vzgojo otroka je mati špartanka vli-vala kapljice ljubezni v grudo svoje domovine, gradila večnost svojemu narodu. In gorje sinu, ki se je izneveril svoji vzvišeni nalogi: biti človek, biti špartanec, biti in ostati zvesti sin svoje domovine.

»Mati sinu meč izdere in mu prsi z njim predere«, govori špartanska mati v slovenskem kroju o sinu, ki zapušča narod v usodnem trenutku, tirajoč ga izpod svobodnega sonca v tujčvo prokletstvo.

Materam ob stran je usoda postavila nas učitelje, da vršimo delo zidarjev brezkončne večnosti človeštva.

Ni naša naloga, da učimo otroke v osnovnih vedah vseobče kulture, višje so naloge, ki jih stavljajo v naše delo mati, narod, cerkev, zgodovina.

Ni se še pokazal mlinski kamen, ki bi potapljaj slovenskega učitelja v dno morja zaradi zgrešene vzgoje, ne pomnimo še, da bi bili naši gojenci ogroženi od špartanskega meča, zavedamo se pa, da vedemo svoj rod iz blatnih kolovozov zgodovine na uglajeno cesto bodočnosti.

Toda tu smo. Na razpotju smo. Kam drži na levo cesta, kam drži na desno pot.

Za nami so množice, mlade oči nas s skrbjo opazujejo, matere obupujejo. Kam?

Tu država — tam cerkev, vera, tu zakon — tam prst božji, greh, tu zapoved — tam prepoved, tu večnost pozemska — tam večnost brezkončna.

Kam? V katero smer?

Sv. Križostom pravi, da je vsaka država od Boga, in da se imamo pokoravati vsakršni vladi.

Večni učitelj je dejal: Dajte cesarju, kar je cesarjevega, Boga, kar je božjega.

In Sokrat je umiral, da je utrdil svoje vzvišene nauke, pokoravati se državni vladi tudi v dnevi bridkosti.

Tu je ost, ki nam je zasajena v sredino srca! Zavedamo se, da je človeku potrebna morala, ker brez nje zaide v najnižje zablode. Zavedamo se, da je sokolska vzgoja visoko moralna in da je ta vzgoja povsem poverjena učiteljstvu, šoli.

Če šola do danes ni pokvarila slovenskega rodu, ga tudi potom sokolstva ne bo. Cesar nismo storili med štirimi stenami učilnice, upamo, da tudi ne bomo med štirimi stenami telovadnice.

Prisegli smo zvestobo kralju in domovini, prisegli, da bomo v duhu verske strpnosti gojili jugoslovanski rod v domovinski ljubezni in ti prisegi hočemo ostati zvesti.

Če je med zamorci varen katoliški misijonar, upamo, da bi moral biti tudi med katoliškim ljudstvom varen katoliški vzgojitelj.

Toda čujte! Na oknih vzgojiteljev pokajo peklenjski stroji, na šolska vrata lepijo mrtvaške glave, požigajo nam hiše, anonimno psujejo predstojnike, v anonimnih pismih nam groze s smrtjo in najemajo morilce.

Ne plašimo se ničesar, toda v imenu onih, ki se tega boje, zahtevamo, da nas država štiti, zahtevamo, naj cerkev kroti svoje podanike vsaj v toliko, da bodo istovrni

vestno sledijo svojemu ustanovitelju. Večbajo se mešani, moški in ženski zbori umetnih in narodnih pesmi.

PEVSKO DRUŠTVO »ZVON« V ŠMARTNEM

V Šmartnem pri Litiji deluje od l. 1927. dalje kot pevovodja tov. Maks Kovačič, šol. upravitelj, pri pev. zboru »Zvon«.

V l. 1929. v aprilu je priredil z zborom zelo uspešen koncert (moški in mešani zbor, dvospevi, 2 samospeva). L. 1930. v juliju je obhajalo društvo 40 letnico svojega obstoja ter proslavilo ta jubilej z veliko slavnostjo na prostem. Poleg domačega zbora je nastopilo še 9 drugih pevskih društev.

V l. 1931. je zbor našel opereto: »Mežnarjeva Liska« in jo izvajalo z lepim uspehom v Šmartnem in v Zagorju. V l. 1932. pa je priredil istotako v Šmartnem in v Zagorju s prav lepim uspehom opereto »Kakor stari, tako mladi«.

Letos v jeseni pa namerava prirediti pevski koncert v spomin tridesetletnice smrti takratnega tuk. nadučitelja in ustanovitelja »Zvona« Ivana Bartla. Z zborom je nastopil pevovodja tov. Kovačič Maks ponovno že pri raznih proslavah, tako v Trbovljah (25 letnica »Zvona«, v Litiji (Jerebova proslava) itd.

Obmorski učiteljski dom

Ideja učiteljskega obmorskega doma, vem, ni nova; kljub temu pa smo mnogi, mnogi z navdušenjem prečitati sporočilo pripravljalnega odbora, ki je v eni prejšnjih

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

V LJUBLJANI, PREŠERNOVA ULICA ŠT. 3
S PODRUŽNICO NA MIKLOŠIČEVI CESTI ŠTEV. 13
je največja regulativna hranilnica v Jugoslaviji

Ima vlog nad 430.000.000 Din, rezervnih zakladov pa nad 10 mil. dinarjev

Za pupilne naložbe ima sodni depozitni oddelek, za varčevanje mladine izdaja domače hranilnice, za pošiljanje po pošti pa svoje položnice. Za vse vloge jamči mestna občina z vsem svojim premoženjem in davčno močjo.

Hranilnica kupuje in prodaja tudi devize in valute najkulantneje. Ta posel opravlja v svoji podružnici na Miklošičevi cesti.

Telefon centrale štev. 2016 in 2616,

Telefon podružnice štev. 2367

Poštni čekovni račun centrale št. 10.553, — podružnice št. 16.138.

Uradne ure za stranke so od 8 — 12.

utegnili nemoteno vršiti svoje državne in nacionalne naloge.

Zahtevamo združeno Slovenijo. Tudi mi jo zahtevamo, toda v oni obliki, ki jo zahteva naš narodni in državni položaj. Da bo nekoč svobodno dihal sleherni Jugoslovian, nam je porok naše delo, naš otrok, in otrok onih vladarjev, ki zmagoslavno korakajo po svobodnih poljanah doslej zasužnjene naroda. Slava rodu Karadorjevičev! Živel kralj!

Josip Lapajne — Cerklje.

— Vsi, ki radi hodite na letovišče ob morju, pristopite k snujočemu se društvu Učiteljski dom v Omišlju in pošljite prijavnice!

— Vsi, ki želite dati otroke v dobro oskrbo za okrepljenje ob morju, pristopite k snujočemu se društvu Učit. dom v Omišlju in pošljite prijavnice!

— Mesečni obrok in delež za dom v Omišlju bo določil ustanovni občni zbor po medsebojnem sporazumu, zato Vas to ne zadržuje, da bi ne poslali prijavnice takoj.

— V soboto dne 4. februarja bo ob 10. uri v šolskem radiu Strossmayerjeva proslava, ki jo bo oddajala licejska osnovna šola v Ljubljani. Spored: 1. Govor o Strossmayerju; govori ga. M. Engelman. 2. Sokolska (dekljski zbor). 3. Br. Mokranjac: Kralja Petra garda (dekljski zbor). 4. S. Gregorčič: Strossmayerju, deklamacija. 5. Napev iz Medmurja: Lastovki v slovo (dekljski zbor). 6. Narodna: Uspavanka (dekljski zbor). 7. Marija Grošelj: Iz šole grede (prizor). 8. Jenko: Bože pravde (dekljski zbor).

— JUU SRESKO DRUŠTVO V PTUJU naznanja učiteljstvu, da meseca februarja zaradi različnih ovir ne bo zborovanja.

— Proslava »Rdečega križa«. Po odredbi glavnega odbora »Rdečega križa« se bo letos vršila običajna vsakoletna proslava na dan krajevne skupščine (dne 29. januarja, 5. ali 12. februarja). Glavni namen proslave je zainteresirati narod za delo »Rdečega križa« in opozoriti na njegove glavne naloge: v miru zbirati prispevke za podpore krajem, prizadevanje po elementarnih nesrečah in epidemijah ter zbirati sredstva za pripravo sanitetnega osebja za zdravila itd.; v vojni služiti kot pomožni organ državni in vojaški saniteti in skrbeti za družine padlih, vjetih ali v tujini interniranih. Izvršitev teh nalog pa zahteva sodelovanje vseh odraslih državljanov, posebno pa vseh državnih uradnikov, ki bi morali v tem oziru prednjačiti in služiti ljudstvu za vzgled. Na žalost se je ugotovilo, da naša država zaostaja za drugimi državami glede na število članstva organizacije, ki služi izključno le obćim narodnim interesom. Zaradi tega je glavni odbor »Rdečega križa« zaprosil notranje ministristvo, da se naj letos proslava dne »Rdečega križa« izvede čim uspešnejše, in sicer: da se povsod nabirajo člani »Rdečega križa« in da se ustanove novi krajevni

odbori povsod, kjer še ne obstoje. Glede na to, da znaša članarina za člana le 20 Din letno, za podpornega člana 6 in za naročnike časopisa »Glasnik« 10 Din letno, je omogočeno večini državljanom, da postanejo člani »Rdečega križa«. Stvari v korist bo, če določijo neposredni starešine po enega podrejenega uradnika za nabiranje članov.

»Daj-Damov« avtomat, kot čarodejca aparat za mal denar užitka pričara brez napitka.

— Opozorilo načelstvom kmetijskih podružnic glede pobiranja naročnine za »Kmetovalca« in članarine Kmetijske družbe. S preosnovno Kmetijske družbe v zadrugo so nastale nekatere nejasnosti pri pobiranju naročnine za »Kmetovalca« v znesku 25 Din in članarine ali zadružnega deleža v znesku 10 Din, katerega je plačati vsakemu pristopivšemu članu k zadrugi enkrat za vselej. Vsled tega podajamo potrebna pojasnila. — Predvsem je vplačanje naročnine za »Kmetovalca« nujno, ker se vsake številke lista tiska samo toliko, kolikor je bilo do časa izdaje naročnikov. Poznejši naročniki torej ne bodo mogli prejeti vseh števil. Na to opozarjamo osobito načelstva in tajništva podružnic, sploh vse nabiralce naročnikov za »Kmetovalca«. — V l. številki »Kmetovalca« smo natančno pojasnili, kako se bo list urejeval in izdajal. Poleg strokovnega dela bo izhajal tudi »Vnovčevalec«, v katerem bodo pojasnjene vse zadeve glede posredovanja in nakupa pridelkov naših članov in naročnikov. Član brez glasila »Kmetovalca« nikakor ne more biti poučen o vseh poslih, ki jih izvršuje Kmetijska družba za svoje člane. Zato podarjamo, da je neobhodno potrebno vsem članom naročiti in čitati tudi »Kmetovalca«.

»Zemljepis in zgodovina v osnovni šoli poučuje najlažje, ako naročite »Zemljepisno učno snov« za III. in IV. razred osnovnih šol in »Zgodovinsko učno snov« za III. in IV. razred osnovnih šol od Janko Polaka, ki se naroča v knjigarni Učiteljske tiskarne v Ljubljani ali Mariboru. Cena knjigam za III. razred je 9 Din, za IV. razred pa 10 Din. Naročite takoj, dokler je še kaj zalogo!

LJUBLJANA Za gotovino: MARIBOR
Gledališka 4 Šelenburgova 4 Slovenska 18

— Zemljepis in zgodovina v osnovni šoli poučuje najlažje, ako naročite »Zemljepisno učno snov« za III. in IV. razred osnovnih šol in »Zgodovinsko učno snov« za III. in IV. razred osnovnih šol od Janko Polaka, ki se naroča v knjigarni Učiteljske tiskarne v Ljubljani ali Mariboru. Cena knjigam za III. razred je 9 Din, za IV. razred pa 10 Din. Naročite takoj, dokler je še kaj zalogo!

avtobusom preko Kočevja, Broda na Kolpi in Delnice do Sušaka) le pičlo predpoldne oblike rdečica — sramu.

V oprostitev pa naj nam služi olajševalna okolnost; namreč: da je učiteljstvo v naši banovini ekonomsko najslabše podprto. Kljub temu pa je misel skupnega letovanja iz prakse prišla prav od nas.

V starih »zlatih« časih je agilni naš Slavko Mrovlje — zdaj je menda v Slovenjgradu — imel v malem kompletno učiteljsko obmorsko kolonijo. V zvezi s Ferijalnim savezom je dobil tudi svoj lasten objekt v Bolu na otoku Braču in kasneje v Jelsi na otoku Hvaru. Praksa je menda pokazala, da ni možno spraviti v koloniji pod isto streho dva tako raznovrstna letoviščarja: učitelja in dijaka. V koloniji mora biti disciplina temelj vsega, pa vemo, da se isti predpisi težko raztegnejo na letoviščarje, ki so v letih, stanu... itd. tako različni.

Preko vseh teh poizkusov in vab smo prišli do tega, da leži pred nami povabilo pripravljalnega odbora. Gotovo zelo pomembna tiskovina! Razumljivo, da je vzbudila v naših vrstah mnogo razpravljanja. Škoda, da se niso izrekli že vsaj nekateri naši tovariši o zadevi v »U. T.«, škoda tudi, da so se pokretniki skrili za brezimni pripravljalni odbor. Morda bi potem ne padli očitki, kakor sem jih nekaj že sam čul. Naj jih navedem le nekaj: da spoznamo mišljenje »širokih« krogov. Če so do tega upravičeni, boste uvideli sami. Oni dan sem prišel skupaj s tovarišem, ki mu ne smem prisoditi pretežkih življenjskih križev. Vem tudi, da je član nekoga sreskega društva in kot tak bi že moral

Delovanje učiteljstva na glasbenem polju

MLADINSKI PEVSKI ZBOR IN ŠOLSKI ORKESTER V PODPECL V poročilu o delovanju mladinskega pevskega zbora in šolskega orkestra, je pomotoma izpadlo, da vodi oboje tov. Muršec.

Mladinski pevski zbor in pevski zbor odraslih v Bevkah.

Dolgoletni član UPZ tov. Josip Trpin je ustanovil 1930. mladinski pevski zbor v Bevkah. Našel je takoj mnogo sodelavcev pri otrocih in podpore pri odraslih. Neustrašeno in z vsem ognjem izvežbanega pevca se je vrgel na delo. Velik uspeh je doživel s prvim nastopom v Bevkah, ki je bil prirejen kot samostojen koncert in s koncertom na Vrhniki. Vsi poslušalci so bili navdušeni nad programom in izvajanjem. — Kakor nam pa zatrjuje ustanovitelj in voditelj zbora, večbja še nadalje svoje mlade pevke in pevce, ter bi rad nastopil ob primernih prilikah v Ljubljani. — Zbor si je stavil nalogo, gojiti in širiti narodno, umetno in cerkveno pesem. Nastopil je do sedaj tudi na vseh šolskih in izvenšolskih proslavah. Povsod je dobrodošel in zaželen. Danes šteje 40 mladih grl.

Ko so uvideli starejši, delo mladinskega pevskega zbora, so bili navdušeni za ustanovitev mešanega pev. zbora odraslih. Ta pevski zbor je bil ustanovljen v decembru 1932. Ze takoj v početku šteje 30 pevcev in pevk, ki marljivo obiskujejo pevske vaje in

Ekskurzijski odsek

—eo Hvalevredno udejstvovanje Učiteljskega pri smučarskem sportu.

V Učiteljskem tovarišu z dne 19. januarja t. l. smo objavili pod zaglavjem EO na naslov naših tovarišev in tovarišic, ki se udeležujejo kot smučarji nekaj vprašanj. Od mnogih strani smo prejeli že odgovore, ki jasno dokazujejo, kako se učiteljsko hvalevredno udejstvuje tudi v panogah zimskega sporta, predvsem v smučanju. Poročila, ki smo jih prejeli od mnogih tovarišev in tovarišic nam prikazujejo dolg seznam članov našega stanu, vdanega »beli umetnosti«.

Vemo pa, da so še mnogi, ki se iz tega ali onega vzroka niso javili in odgovorili na stavljena vprašanja.

Zaradi izpopolnitve seznama učiteljev (ic)-smučarjev prosimo vse, da nam takoj po prejemu lista odgovore na spodaj stavljena vprašanja.

1. Ime in priimek, službeni kraj.
2. Od kdaj smučate:
 - a) že izvežban smučar,
 - b) novinec.
3. Ste obiskovali kak smučarski tečaj, kdaj, kje in kdo ga je vodil?
4. Ste zmožni za krmarja-voditelja smučarskih izletov v terenu?
5. Ste zmožni za poučevanje smučarjev-novincev?
6. Imate izpit JZSS?
7. Imate kompletno smučarsko opremo?
8. Imate smučarski krog?
9. Katere kraje ste že prevozili kot smučar?
10. Imena tovarišic in tovarišev-smučarjev iz Vašega bližnjega okoliša?
11. Citate in se pečate z zimsko-sportno smučarsko literaturo?
12. Ste li imeli že kaka tozadevna predavanja, kje in o čem?
13. Pišete tudi kaj o zimskosportnih vprašanjih, kam in o čem?
14. Se udeležujete v kakem zimskosportnem — smučarskem klubu?
 - a) ime kluba — sedež; b) število članov;
15. Vaša funkcija.
16. Še morebitne Vaše pripombe. Odgovore na naslov EO v roke predsedniku tov. Zupančiču — Litija.

Šolski radio

—r Program za XVI. teden. V torek dne 7. februarja bo predaval g. dr. L. Čermelj: »O Nikolu Tesli« po sledečem sporedu. Našo dobo smatramo za dobo tehnike in elektrotehnike. Povsod vlada vsemogoča sila — elektrika. S ponosom smemo trditi, da je zmogovit razvoj elektrike v prvi vrsti delo našega rojaka, velikega izumitelja in učenjaka Nikola Tesla; zakaj le malo bi ostalo od sodobne elektrotehnike in z njo spojene civilizacije, ako bi odstranili Teslove izume. Radi tega je umestno in potrebno, da prikažemo njegove zasluge in njegovo delo tudi naši šolski mladini. II.—III. — V petek dne 10. februarja bo predaval g. Martin Humek »O varstvu koristnih ptic« po sledečih točkah: 1. Katere ptice pristejamo h koristnim. 2. Zakaj je varstvo koristnih ptic potrebno. 3. Kako privabimo koristne ptice v bližino hiš, zlasti v sadovnjake. 4. Kako ravnajmo, da bodo ostale tudi čez poletje v sadovnjakih. 5. Najhujši sovražniki koristnih ptic. I.—II.

Kmetijski radio — predavanja. V nedeljo dne 5. februarja bo zjutraj ob pol osmih predaval g. inž. Lukman o sadjarstvu, popoldne ob 3. uri bo govoril g. inž. Novak o šumarstvu.

Stanovska organizacija JUU iz društev:

Vabila:

— JUU — SRESKO DRUŠTVO V LJUTOMERU bo zborovalo dne 11. februarja v Gor. Radgoni. Na dnevnem redu je poleg običajnih točk referat tov. Slavka Stoparja o novi metodi čitanja in pisanja v elementarnem razredu, ki začenja z velikimi črkami — in soredni referat tov. Kovačeve o dosednji metodi.

Zborovanje se prične takoj po prihodu vlaka ob 10. uri.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO V LITJI bo zborovalo v soboto 18. februarja 1933. ob 9. uri v Sokolskem domu v Zagorju.

- Dnevni red:
1. Poročila odbora (zapisnik, došli dopisi itd.).
 2. Težnja učiteljskega stanu — referat tov. Jožka Aničiča s Poljske.
 3. Koncert zagorskega šolskega pevskega zbora — pevovodja tov. Ivan Kopriča.
 4. Predavanje tov. Netka Adamiča.
 5. Slučajnosti.

K zborovanju smo na željo članstva povabili tudi poslanca g. Milana Mravlje, ki smo ga naprosili za poročilo o uradniškem in učiteljskem vprašanju. Vsled aktualnosti zborovanja se ga udeležijo vsi! Zaradi kosila (10 Din) se prijavite šol. upravitelju v Zagorju.

— JUU — SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO V CELJU bo zborovalo v soboto 11. februarja t. l. z začetkom ob pol 9. uri v Celju v mestni osnovni šoli. Na dnevnem redu je razen običajnih točk obravnava učnega načrta za višjo narodno šolo. Odbor prosi, da se društveni pripravi na to temo tudi s pismenimi predlogi. Računamo na običajno polnoštevilno udeležbo.

— JUU — NOVOMEŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO bo zborovalo v soboto dne 11. februarja na osnovni šoli v Novem mestu ob 9. uri.

Na dnevnem redu je poleg drugega predavanje tov. Žukovca, Ljapanjeja in Pirnata.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO CRNOMELJ-METLIKA bo zborovalo v soboto 11. februarja 1933. v osnovni šoli v Crnomlju. Pričetek točno ob 12. uri 15 minut. Kosilo si preskrbimo pred zborovanjem. Vabimo vse tovariše in tovarišice, ki stojijo še izven organizacije, da ta dan priglasijo svoj pristop.

Dnevni red: 1. Zapisnik; 2. Poročilo društvenih funkcionarjev o zadevah društva in organizacije; 3. Dopisi; 4. Izpopolnitev odbora in volitev poročevalcev; 5. Razprava o učnih načrtih za narodno šolo; 6. Slučajnosti. — Poravnajte naročnino! Blagajna je prazna! Dolg raste z vsakim mesecem.

— JUU SRESKO DRUŠTVO V KAMNIKU zboruje v soboto dne 11. febr. 1933. ob 9. uri v Domžalah.

Dnevni red: 1. Predavanje »O volji« nadaljuje tov. Horn. 2. Organizačne zadeve. 3. Predlogi. 4. Slučajnosti. — Odbor.

— JUU UČITELJSKO DRUŠTVO V RADOVLJICI zboruje v soboto dne 11. februarja ob pol 9. uri v Lescah v šoli, ne v Radovljici, kakor je bilo prvotno sklenjeno. Na dnevnem redu je tudi nastop tov. Humra v elementarnem razredu. Udeležba je obvezna. Onim, ki se zadnjih dveh zborovanj niso udeležili in svoje odsotnosti tudi niso opravičili, so dobili vabila za vplačilo določenega zneska. To je povzročilo mnogo kritike! Odbor bo sklepe občnega zbora izvrševal, dokler sami ne boste svojih sklepov spremenili!

Poročila:

— JUU SRESKO DRUŠTVO LAŠKO je zborovalo na Zidanem mostu dne 15. decembra 1932. ob 9. uri popoldne. Zborovanja se je udeležilo 73 tovarišev in tovarišic, kar znaša 51%. Tovariš predsednik pozdravi vse navzoče tovariše in tovarišice, posebno pa nanovo vstopivšo tovarišico Pleskovič Martino. Nadalje graja malomarnost nekaterih tovarišev in tovarišic, ki se tako neredno udeležujejo zborovanj. Pomankljiva stanovska zavest je običajno vzrok zabavljanja in kritikovanja čez organizacijo. Sekcija nujno potrebuje naše moralne podpore, ki je pa more dati le stanovsko zavedno članstvo. V bodoče se bo vsak član, ki bo neopravičeno izostal od zborovanja, kaznoval z denarno globo. Za overovatelja zadnjega zapisnika imenuje tov. predsednik tov. Vidmarja Draga in Nandeta. Tajnik prečita vse dole dopise, ki jih članstvo vzame na znanje. Z odobravanjem se sprejme dopis sekcije »Učiteljske stanarine in naturalna stanovanja«. Pravice učiteljstva do naturalnih stanovanj kakor tudi do stanarine so vzakonjene, vsled česar naj sekcija zastavi vse sile, da s eiste ne okrnejo, še manj pa odvzamejo. Pri dopisovanju v »Učiteljski tovariš« naj sodeluje vse članstvo, posebno pa se apelira na tov. Kislingerja, Bratuša, Bega, Sušnika, nadzornika tov. Potočnika in Gerlanca. Imenovani naj se od časa do časa menjaje oglašajo s svojimi članki. Za tem izbrano poročilo tov. predsednik o poteku in izidu predsedniškega zbora, ki se je vršil 6. nov. v Mariboru. Spomenica se je nato še enkrat prebrala in temeljito obravnavala. Debate se je udeležilo mnogo tovarišev in tovarišic. Nato je bila soglasno in z velikim zadovoljstvom sprejeta resolucija, ki se glasi: »JUU — sresko društvo v Laškem je na zborovanju dne 15. decembra 1932. obravnavalo spomenico predsedniškega zbora, ki se je vršil dne 6. nov. 1932. v Mariboru in sklenilo, da izreka sekciji JUU za dravsko banovino neomajno zaupanje in priznanje za pogumno, nepristransko in energično zastopanje naših stanovskih koristi. Hkrati pozdravlja s posebnim poudarkom zadovoljstva žilavo odpornost in borbenost v pravcu naše stanovske brambenosti in ščitena naših pravic, ciljev in interesov.«

Nato sta podala tov. tajnik in blagajnik svoji poročili, ki ju je članstvo vzelo na znanje.

Obravnava o enotnih učbenikih in uvedbi internatov je rodila sledeče sklepe:

1. Država naj uzakoni okvirni zakon o šolskih knjigah; podrobno izvedbo tega naj prepusti posameznim banovinam.

2. Toč. 32. resolucije, ki je bila sprejeta v Beogradu,

a) glede uvedbe internatov: internati so zastarela in nemoderna institucija. Zahteva po uvedbi internatov je v nasprotju z našimi zahtevami glede reformiranja učiteljske izobrazbe, ko zahtevamo univerzitetni študij;

b) prvenstvo učiteljskih otrok v zvezi s točko a) odpade tudi ta zahteva, a vendar naj se ne forsira prvenstvo za učiteljske otroke, ko nam sedanj položaj jasno kaže, da so danes procentualno učiteljski otroci na učiteljskih v manjšini, razen tega si zapremo pot do drugih poklicev.

3. Višja pedagoška šola naj se odpravi, prizna naj se pa redno slušateljstvo na univerzi. Istočasno naj se prizna enakopravnost s profesorji gimnazij in realk.

4. Vse resolucije, ki jih sestavljajo sekcije odnosno naša centrala, naj najprvo obravnavajo društva, šele potem naj se definitivno sprejmejo in skušajo uveljaviti potom naših izvršilnih organov.

V dveurni dolgi razpravi se je nato obravnavala začasni učni načrt za višje na-

rodne šole. Soglasno se je ugotovilo, da je termin, ki ga je postavila višja oblast za izpreminjevalne predloge k temu načrtu, absolutno prekratek in da ne bo mogoče v celoti ustreči tej zahtevi. Ze sam studij tega načrta zahteva veliko časa, vsled tega so podali vsi govorniki svoje pripombe odnosno predloge le v glavnem. Po razpravi je članstvo soglasno odobrilo naslednje izpreminjevalne predloge:

1. Učni načrt se mora prej preizkusiti, preden se definitivno uveljavi.

2. Jezikovnemu pouku je odmerjeno vse-kakor premalo ur. Posebno slovniči je posvečati malo več pozornosti, ker gre za sprejem v srednje šole. Isto velja tudi za spisje. Višja narodna šola naj obravnava več naših pesnikov in pisateljev.

3. Jezikovnemu pouku so potrebne vsa 4 ure tedensko.

4. Slovenščina naj se poučuje v vseh ba novinah analogno tudi srbohrvaščina.

5. Tudi za računstvo je potrebno več ur, ker je snov ostala neizpremenjena odnosno se je še nekoliko razširila.

6. Zgodovinskemu pouku je odmerjeno preveč ur. Popolnoma zadostujeta dve uri tedensko. Zgodovina naj se poučuje v vseh razredih.

7. Učni načrt predvideva premalo slovenske narodne zgodovine, zato naj se ista razširi.

8. Pri spoznavanju prirode naj se upošteva in poučuje fizika, zoologija in botanika v vseh razredih z upoštevanjem koncentracije in v smislu delovnega pouka.

9. Predmet »praktična privredna znanja in imenja« je preobširen, zato naj se primerno skrči.

10. Za pouk higijene zadostuje ena ura tedensko.

11. Deška ročna dela naj v višji narodni šoli odpadejo, ker primanjkuje tehničnih pripomočkov in delavnic.

Nadalje se je sklenilo, da izdelajo izpreminjevalne predloge in dodajo temeljne smernice k temu učnemu načrtu sledeče šole: Trbovlje — trg za montanistično in dinstrijski, Trbovlje — Vode obrtno industrijski in Laško pa za kmetski tip. Ves elaborat naj imenovane šole pošljejo tudi sekciji v nadaljnji studij.

Ker se pri slučajnostih nihče ne oglašaj k besedi, zaključijo tov. predsednik uspešno zborovanje s pozivom na članstvo, da krepko vztraja v borbi za naše stanovske pravice in koristi.

R. Pleskovič, predsednik. D. Lunder, tajnik.

* Opomba sekcije: Vedno to ni mogoče, ker je mnogo resolucij in sklepov produkt banovinskih odnosno glavnih skupščin.

NADELO ZA NAŠE DOMOVE!
VSA NAROČILA POTOM UGP.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

Ne samo kot darilo,

temveč v vsakdanji rabi potrebujete; očala, barometre, toplomere, daljnogled, mikroskope, foto-aparate itd., katere kupite najugodnejše pri strokovnjaku

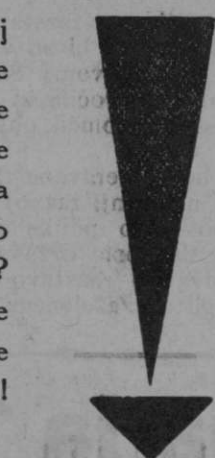
FR. P. ZAJEC, Izprašan optik in urar LJUBLJANA, Stari trg 9

Velika zaloga raznih ur in zlatnine. Ceniki brezplačno

Mrzla zima, topla peč,

dobra knjiga!

Zakaj odlašate in si ne preskrbite knjig za zimo za svojo knjižnico? Najnovejše knjige dobite vedno pri nas!

Knjigarna Učiteljske tiskarne,
Ljubljana, Francišanska ul. 6
Podružnica
Maribor, Gor. gosposka 44

Slovenska in drugojezična literatura v veliki izbiri. Leposlovje in znanost, zlasti pa še pedagogika so v veliki meri vedno na razpolago.

Oglejte si zbirko učil

(aparator in stenskih slik)
katere je prejela
podružnica

Učiteljske knjigarne v Mariboru

UGODNOST!

Damske galoše Din 70
Moške galoše Din 75
Damski snežni čevlji Din 100
Moški snežni čevlji Din 110

ANTON KRISPER, LJUBLJANA
MESTNI TRG 26 ♦ STRITARJEVA ULICA 3

LEGAT LJUBLJANA
MIKLOŠICEVA CESTA 28

SPECERIJA
DELIKATESE
Zajutrkovalnica
Kava dnevno
sveža iz lastne
moderne
prazarne

Priporočamo trvdke, ki inserirajo v našem glasilu!

Felikan

Zaloga barv, tušev in radirk

POVSOD NA ZALOGI
TISKOVINE NA ZAHTEVO

GÜNTHER WAGNER, WIEN X/1.